

Vzgojni načrt je oblikovan na podlagi 60. d člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K, 49/16 – popr.). Po opravljeni razpravi med strokovnimi delavci, starši in učenci je Svet šole Vzgojni načrt obravnaval in sprejel dne, 28. 9. 2023.

VZGOJNI NAČRT

TEMELJNA IZHODIŠČA

Številka: 6006-6/2023/1

Datum: 15. 9. 2023

Ravnatelj: Gregor Pungaršek

1	UVOD	3
2	VREDNOTE IN NAČELA	3
3	VZGOJNE DEJAVNOSTI	4
3.1	PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI	4
3.2	SVETOVANJE IN USMERJANJE.....	4
3.3	RESTITUCIJA.....	5
3.3.1.	POSTOPKI RESTITUCIJE	5
3.3.2.	RESTITUTIVNI UKREPI	6
3.4	MEDIACIJA.....	7
3.4.1.	POSTOPKI MEDIACIJE	7
4	OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI.....	7
5	POHVALE IN PRIZNANJA	8
5.1	POHVALA.....	8
5.1.1	USTNA POHVALA	8
5.1.2	PISNA POHVALA	8
5.2	PRIZNANJA	9
5.2.1	MODRO PRIZNANJE.....	9
5.2.2	ZLATO PRIZNANJE ZA ODLIČNOST.....	9
5.3	NAGRADE	9

1 UVOD

Vzgojni načrt Osnovne šole Žirovnica (v nadaljevanju VNŠ) je temeljni dokument za delo na vzgojnem področju. Pri njegovi pripravi sodelujemo strokovni delavci šole, učenci in starši.

Pomen vzgojnega načrta:

- Spodbujamo delovanje šole na ravni odnosov in krepitev pozitivne klime med vsemi vključenimi v vzgojno-izobraževalni proces.
- Dogovarjamo se o enotnem vzgojnem delovanju.
- Delujemo premišljeno, organizirano ter ciljno naravnano.
- Avtonomno ustvarjamo pravila življenja v šoli ter sodelujemo z okoljem.
- Pri ključnih vzgojnih ukrepih delujemo enotno.
- Delavci šole, učenci in starši se dogovarjamo vnaprej.

Vzgojni načrt je oblikovan na podlagi:

- Zakona o osnovni šoli – ZOsn (Uradni list RS, št. 81/06 – UPB, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16-ZOFI-I).
- Vzgojnih vsebinah LDN.
- Obvestil ministrstva, pristojnega za šolstvo in šport.
- Vizije šole, ki pravi:

»S SPOŠTOVANJEM, ODGOVORNOSTJO, DELAVNOSTJO IN ZNANJEM GRADIMO PRIHODNOST.«

V uresničevanje zapisane vizije se vključujemo vsi vpleteni v vzgojno-izobraževalni proces, ki si s skupnimi močmi prizadevamo za izboljšave in razvoj na vseh področjih delovanja šole.

Ravnatelj imenuje skupino strokovnih delavcev, ki vzgojni načrt pregleduje in novelira po potrebi.

2 VREDNOTE IN NAČELA

Vzgoja na OŠ Žirovnica temelji na vrednotah, ki jih spoštujemo zaposleni, učenci in starši. Vzgojno delovanje je usmerjeno v:

- pozitivno življenjsko naravnost,
- odgovornost,
- sodelovanje,
- zaupanje,
- spoštovanje drug drugega.

Učimo se prijazno živeti skupaj in sprejemati različnost, hkrati pa krepimo občutek pripadnosti. Skrbimo za telesno in duševno zdravje. Poudarjamo primeren način komunikacije in upoštevamo šolska pravila. Skupaj ustvarjamo spodbudne pogoje in zdravo okolje za pridobivanje znanja.

Pri tem upoštevamo naslednja načela:

- načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja,
- načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev,
- načelo proaktivnega oz. preventivnega delovanja,
- načelo sodelovanja s starši in usklajenost pristopa šole in staršev,
- načelo spodbujanja samonadzora in samodiscipline,
- načelo strokovne avtonomije, usklajenost vzgojnih dejavnikov in doslednosti,
- načelo osebnega zgleda.

3 VZGOJNE DEJAVNOSTI

3.1 PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Vzgoja je na podlagi proaktivnega in preventivnega delovanja vključena v vse oblike dela v šoli, programe in vsebine šolskih dejavnosti. Skrbimo za razvoj vrednot, ki izhajajo tudi iz vizije šole.

Šolsko delo in življenje v šoli organiziramo tako, da:

- se učenci v šoli počutijo varno,
- so pri šolskem delu zavzeti in ustvarjalni,
- prevzemajo odgovornost za svoje vedenje in
- sprejemajo omejitve, ki jih postavljata delo in življenje v skupini.

Pozornost namenjamo:

- krepitvi in oblikovanju dobrih medosebnih odnosov,
- solidarnosti in skrbi za vrstnike,
- spoštovanju in upoštevanju raznolikosti in različnosti,
- konstruktivnemu reševanju razrednih problemov,
- razvijanju etičnih in moralnih vrednot,
- učinkovitemu komuniciranju,
- sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje in
- kritičnemu vrednotenju lastnega vedenja in vedenja drugih.

3.2 SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi staršem, pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani:

- z osebnim razvojem učenca,
- s šolskim delom,
- z odnosom z vrstniki in/ali odraslimi,
- z razvijanjem pozitivne samopodobe in
- s prevzemanjem odgovornosti.

Usmerjanje in svetovanje je strokovna dejavnost šole, ki se izvaja v času šolskih obveznosti ali glede na dogovor izven le-teh.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki svetovalnega pogovora med delavci šole ter učenci in se nanaša na:

- šibkosti in težave v otrokovem šolskem funkcioniranju,
- odnose z vrstniki,
- enkratne ali občasne kršitve šolskega reda,
- razumevanje neustreznosti dejanja in možnih posledic,
- usmerjanje učenca pri iskanju ustreznih oblik odzivanja in s tem osebnostno rast.

Kadar strokovni delavec presodi, da učenec potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in/ali svetovanje v okviru šole, se s starši o tem dogovori.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, se staršem predlaga obravnava, psiho-socialna ali druga pomoč zunanjih strokovnih ustanov.

Cilji svetovanja in usmerjanja učencev so:

- oblikujejo lastne cilje in načine uresničevanja;
- učinkovito organizirajo svoje šolsko in domače šolsko delo;
- spremljajo svoje delo in uspešnost;
- razmišljajo, presojujejo in vrednotijo svoje vedenje in ravnanje drugih;
- prevzemajo odgovornost za svoje ravnanje;
- znajo se vživeti v ravnanje drugih;
- razumejo razloge za neprimerno vedenje;
- konstruktivno rešujejo probleme in konflikte;
- znajo ravnati in obvladovati stres, strah, čustveno napetost, frustracije, apatičnost ...;
- razvijejo pozitivno samopodobo;
- dosejajo cilje, ki jih zastavi šola ipd.

3.3 RESTITUCIJA

Ob neustreznem vedenju ima učenec možnost, da izbere restitucijo kot obliko vzgojnega ukrepanja. Restitucija spodbuja pozitivno vedenje ter poudarja vrednote. Je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil moralno ali materialno škodo, da to popravi. Učenec se tekom postopka restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme lastno odgovornost za svoje vedenje ter poišče načine, s katerimi svojo napako popravi. Poravnava je smiselno povezana s psihološko, socialno ali materialno škodo.

3.3.1. POSTOPKI RESTITUCIJE

1. Strokovni delavec učenca seznanja in mu pomaga ozavestiti posledice svojega ravnanja.
2. Učenec poišče načine, s katerimi bo svojo napako – škodo popravil.

3. Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije.
4. Navodila strokovnih delavcev v postopku restitucije so za učenca obvezujoča.
5. Postopek je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo in ko povzročitelj tako na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti.
6. Z opravičilom in povrnitvijo v prvotno stanje se škoda izniči (se ne dodeljuje drugih ukrepov).

3.3.2. RESTITUTIVNI UKREPI

Socialno področje in medsebojni odnosi:

- O dogodku se učenec pogovori z učiteljem, skupino, svetovalno službo, starši. Dogodek podrobno opiše in zapiše svoje občutke.
- Opraviči se.
- Učenec skrbi za mlajšega učenca.
- Napiše načrt za popravo škode.
- Izdela in predstavi plakat ali govorno vajo o nenasilju, bontonu ...
- Bere ustrezno literature (zgodbe o nenasilju ...).
- Pregleda šolska in razredna pravila.
- Dežura skupaj z učiteljem.
- Dodelijo se mu naloge (pomoč hišniku, v jedilnici, skrb za učilnico ...).

Področje znanja:

- Pogovor, sprotno obveščanje staršev.
- Opravljanje dela po pouku, podpis v zvezek, dodatno delo v šoli po presoji učitelja.
- Ukinitev ugodnosti (odvzem statusa, ukinitev ugodnosti doma).
- Ozavestiti koristnost, namen in smisel domačih nalog.
- Obvezen dopolnilni pouk.
- Načrtovanje, spremljanje in nadzor staršev doma.
- Načrt organiziranega dela in učenja (strategije učenja).
- Nadomestiti neopravičene izostanke po pouku, nadoknaditi zamujeno.
- Pomoč svetovalne službe.

Področje dobrin, lastnine:

- Obvestilo staršem.
- Pogovor z otrokom o stroških družinskega proračuna.
- Prostovoljno delo po pouku – čiščenje, pospravljanje jedilnice, pomoč čistilkam in hišniku, opravljanje javnih del, dodatno delo doma.
- Preventiva: ogled filmov, pričevanja, prebiranje literature.
- Pomoč dežurnemu učitelju, dodatno opravljanje rediteljskih dolžnosti.
- Povrnitev škode v materialni ali denarni obliki tudi iz žepnine.
- Opravljanje del, popravilo, sodelovanje pri popravilu, v času po pouku, doma.
- Ozaveščanje otroka o posledicah takšnega ravnanja.

3.4 MEDIACIJA

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, posrednika oziroma mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. V mediaciji prevzamejo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja.

Z mediacijo se posameznik uči kulturnega dialoga in veščin mirnega reševanja sporov.

Pobudo za mediacijo lahko da kdorkoli, pomembno pa je, da sprti strani sami poiščeta stik z mediatorjem, saj mediacija temelji na prostovoljnosti. Proces mediacije vodi usposobljena oseba, ki ne posega v samo reševanje problema, temveč nudi potrebno pomoč.

3.4.1. POSTOPKI MEDIACIJE

1. Mediacija se začne na vabilo šolskega mediatorja sprtim strankam.
2. Z vabilom se povejo predmet (vsebina) mediacije, čas in kraj mediacije.
3. Ob dogovorjenem času in na dogovorjenem kraju se zberejo vsi vabljeni in šolski mediator.
4. Šolski mediator udeležence pouči o temeljnih načelih in postopku mediacije.
5. Vsi udeleženci mediacije so seznanjeni s pravili postopka in podpišejo dogovor o spoštovanju pravil postopka in podpišejo mediacijsko pogodbo.
6. Mediacijo vodi šolski mediator, ki pri svojem delu uporablja različne tehnike.
7. Po uspešni mediaciji šolski mediator sestavi mediacijski sporazum.
8. Če učenec krši mediacijski sporazum, šola vzgojno deluje skladno s Pravili šolskega reda.

4 OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

Delavci šole, učenci in starši oziroma skrbniki razvijamo vzajemno-sodelovalni odnos, ki naj temelji na medsebojnem spoštovanju, odgovornosti, zaupanju in kulturi nenasilja. Vsaka neprimerna medsebojna komunikacija je nedopustna in nesprejemljiva.

Izhajamo iz:

- ničelne tolerance do nasilja;
- varnosti in spoštovanja dostojanstva za učence, zaposlene v šoli in starše;
- spoštljive in strpne komunikacije med strokovnimi delavci, učenci in starši;
- sprotnega in konstruktivnega reševanja odprtih vprašanj, konfliktov in problemov;
- postopnosti v reševanju problemov.

Starši:

- sodelujejo pri upravljanju šole (svet staršev, svet šole);
- se udeležujejo roditeljskih sestankov, pogovornih ur, izobraževanj za starše;
- se vključujejo v izvedbo prireditev, delovnih in zbiralnih akcij, predstavitve poklica ...
- se vključujejo v reševanje problemov, ki jih imajo njihovi otroci ali skupina otrok oziroma kadar njihovi otroci ali skupina kršijo pravila šole.

Starše bomo obveščali o dogodkih, ki vključujejo njihovega otroka:

- ustno,
- po telefonu ali
- pisno.

Po telefonu, kot nujno obvestilo, bomo starše obvestili o dogodkih, ki zadevajo:

- poškodbo njihovega otroka,
- večjo materialno škodo,
- težje kršitve šolskega reda, ki posredno ali neposredno zadevajo njihovega otroka.

V reševanje problemov se lahko vključujejo zunanje institucije: centri za socialno delo, svetovalni centri in ostale pristojne institucije.

5 POHVALE IN PRIZNANJA

Najbolj zaslužnim učencem šola podeli pohvale in priznanja. Pohvale in priznanja so v obliki, ki jih določi šola.

5.1 POHVALA

5.1.1 USTNA POHVALA

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni dejavnosti, so lahko ustno pohvaljeni.

5.1.2 PISNA POHVALA

Pisno pohvalo podeljuje ravnatelj, razrednik ali učitelj predmeta za doseganje vsaj enega izmed naštetih kriterijev:

- prizadevnost ter doseganje visokih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole;
- prizadevnost in doseganje visokih rezultatov pri različnih dejavnostih izven pouka;
- doseganje visokih rezultatov na šolskih športnih ali drugih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja;
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti ali šolski skupnosti;
- spoštljiv odnos do odraslih in nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo;
- pomoč sošolcem;
- primeri, ki jih ravnatelj oziroma učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne.

Pisna pohvala je z različnimi motivi in jih razrednik izbere glede na starost otrok in vzroke, zaradi katerih učencu šola izreče pisno pohvalo.

5.2 PRIZNANJA

Priznanja se podeljujejo za prizadevnost in doseganje visokih uspehov pri šolskem in izvenšolskem delu ob zaključku šolskega leta (modro priznanje) in ob koncu šolanja (zlato priznanje za odličnost).

5.2.1 MODRO PRIZNANJE

Modro priznanje za vsestransko odličnost ob zaključku šolskega leta podeli razrednik. Učenec mora dosegati večino spodaj naštetih kriterijev:

- odlični učni rezultat;
- visoki uspehi na raznih tekmovanjih in srečanjih, ki so organizirana za območje občine, regije in države in kjer učenci predstavljajo šolo;
- prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri dejavnostih v okviru šole;
- prizadevno delo v oddelčni skupnosti, šolski skupnosti in šolskem parlamentu;
- spoštljiv odnos;
- drugi razlogi, ki jih ravnatelj oziroma učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog podelitve priznanja.

5.2.2 ZLATO PRIZNANJE ZA ODLIČNOST

Zlato priznanje za vsestransko odličnost podeli ravnatelj ob koncu šolanja v devetem razredu in je najvišje priznanje šole.

Učenec mora dosegati večino spodaj naštetih kriterijev:

- odlični učni rezultati;
- večletni visoki uspehi na raznih tekmovanjih in srečanjih, ki so organizirana za območje občine, regije in države in kjer učenci predstavljajo šolo;
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri dejavnostih v okviru šole;
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, šolski skupnosti in šolskem parlamentu;
- spoštljiv odnos;
- drugi razlogi, ki jih ravnatelj oziroma učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog podelitve priznanja.

5.3 NAGRADE

Nagrade se lahko podeljujejo učencem, ki so dobili priznanje za večletno odličnost ob koncu šolanja ali za dosežene vidne uspehe na športnih področjih v obliki pripomočkov, ki jih učenec lahko

uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih, knjižne nagrade ali druge posebne ugodnosti. Nagrado lahko dobi posameznik, skupina učencev ali oddelčna skupnost.

Vzgojni načrt je obravnaval učiteljski zbor na pedagoškem sestanku dne, 26. 9. 2023, in svet staršev dne, 26. 9. 2023. Svet šole ga je obravnaval in sprejel dne, 28. 9. 2023. Vzgojni načrt prične veljati naslednji dan po sprejemu.

Z dnem uveljavitve tega Vzgojnega načrta preneha veljati Vzgojni načrt št. 6006-4/2022/2 z dne 19. 9. 2022.

Datum: 15. 9. 2023

Številka: 6006-6/2023/1

Ravnatelj:
Gregor Pungaršek

Predsednica sveta šole:
Maša Harej